

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/19/2024
Identifikačné číslo spisu:	7520010374
Dátum vydania rozhodnutia:	16.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7520010374.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Szabóa, v trestnej veci obvineného Y. V., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 16. apríla 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 13. decembra 2021, sp. zn. 4To/93/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Y. V. odmieta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 27. októbra 2021, sp. zn. 5T/82/2020 uznal obvineného Y. V. (ďalej len „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

„najmenej od roku 2017 do 2.6.2020 v rodinnom dome s popisným číslom XX v obci V, okres W. - C. týral svoju manželku Q. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. č. XX, okres W. - C. a to tým spôsobom, že ju pod vplyvom alkoholu opakovane fyzicky napádal, rozbíjal zariadenie domácnosti, vulgárne jej nadával a ponižoval ju, čím jej podľa znaleckého posudku z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia dospelých spôsobil psychické utrpenie, ktoré poškodená pociťovala ako ťažké príkorie, pričom u poškodenej boli znaleckým skúmaním zaznamenané následky prežitého dlhodobého a prolongovaného násillia, masívneho utrpenia, príkoria a strachu z psychického a fyzického atakovania jej manželom,

2. Okresný súd obvinenému podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona a § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov nepodmienečne, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

3. Súd prvého stupňa zároveň podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku obvineného oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice - okolie, sp. zn. 2 Pv 240/20 z 9. júla 2020 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, ktorý mal spáchať tak, že

„dňa 09.05.2020 v čase okolo 18.45 hod. ako vodič v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky viedol svoje osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, EČV W. v obci V., okres W. - C. po miestnej komunikácii kde s vozidlom zastavil pred rodinným domom č. XX, kedy po príchode hliadky OO PZ Bidovce nebol schopný podrobiť sa dychovej skúške na alkohol, nekomunikoval, preto z uvedeného dôvodu bola na miesto privolaná RZS, ktorá vodiča Y. V. previezla do Fakultnej nemocnice s poliklinikou L. Pasteura v Košiciach na interné oddelenie kde bol hospitalizovaný, bol vykonaný následný odber krvi na vyšetrenie za účelom zistenia prítomnosti omamných a psychotropných látok, pričom dňa 11.05.2020 bolo pracoviskom SLAPA, Ipeľská č. 1, Košice metódou plynovej chromatografie s FID detektorom stanovená koncentrácia etylalkoholu 2,05 g/kg (promile).“

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný.

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „krajský súd“ alebo odvolací súd“) uznesením z 13. decembra 2021, sp. zn. 4To/93/2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) odvolania obvineného a prokurátora proti rozsudku okresného súdu podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

5. Obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Rudolfa Manika, PhD., MBA, MHA podal 22. decembra 2023 proti rozsudku okresného súdu a napadnutému uzneseniu dovolanie, v ktorom označil dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku. V písomných dôvodoch podaného dovolania obvinený uviedol, že jeho odsúdenie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, respektíve sú ako irelevantné právne neudržateľné. Poukázal na výpovede syna poškodenej, ktorý nevidel týranie, na výpovede kamarátok poškodenej zo susedstva a namietal, že bol uznaný vinným na podklade znaleckých posudkov vypracovaných PhDr. P. O., znalkyňou z odvetvia klinickej psychológie dospelých a MUDr. W. K., znalkyňou z odvetvia psychiatrie, hoci jeho vyšetrowanie uvedenými znalkyňami sa uskutočnilo len krátkym pohovorom v rozsahu niekoľkých minút. Vo vzťahu k znalkyni PhDr. P. O. obvinený uviedol, že už v čase vyhotovovania znaleckého posudku sa voči nej viedli viaceré disciplinárne konania z dôvodu porušenia jej povinností znalkyne, za ktoré jej boli niekoľkokrát uložené pokuty, pričom menovaná znalkyňa bola za svoje pochybenia 12. marca 2021 vymazaná zo zoznamu znalcov vedeného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. K znalkyni MUDr. W. K. obvinený uviedol, že je bývalou zamestnankyňou Univerzitnej nemocnice Luisa Pasteura v Košiciach (ďalej len „UNLP“), pričom bola v kontakte s poškodenou, ktorá 16 rokov pracovala v UNLP na psychiatrických ambulanciách a dodnes je na psychiatrickej klinike UNLP zamestnaná, v dôsledku čoho bolo povinnosťou menovanej znalkyne sa z dokazovania sama vylúčiť. Obvinený tiež namietal, že menovaná znalkyňa mu diagnostikovala alkoholizmus s rozvinutou závislosťou na úrovni III. vývojovej fázy podľa Jellineka, čo však vôbec nezdôvodnila.

6. Nesprávne právne posúdenie skutku, podľa názoru dovolateľa, zásadne ovplyvnilo jeho postavenie vo výroku o treste, pretože v predmetnom konaní nebolo unesené dôkazné bremeno, ktoré malo spočívať v preukázaní spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Podľa názoru obvineného boli navyše vo výpovediach poškodenej značné rozpory, keď podľa jej výsluchu z 13. mája 2020 mal poškodenú napádať dvakrát mesačne a podľa ďalšieho výsluchu z 26. mája 2020 mal poškodenú napadnúť celkovo len štyrikrát.

7. Dovolateľ preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolaniu vyhovel v celom rozsahu a zrušil napadnuté rozhodnutie.

8. K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Košice - okolie (ďalej len

„prokurátor“), ktorý uviedol, že v prejednávanej veci nie sú splnené dôvody dovolania označené obvineným a ani iné dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Prokurátor sa v plnej miere stotožnil s rozsudkom okresného súdu, ako aj s napadnutým uznesením, ktoré rozhodnutia považuje za zákonné, vecne správne a vyčerpávajúco odôvodnené s tým, že v uvedených rozhodnutiach sa sudy vysporiadali s obhajobou obvineného a aj s jeho námietkami. Podľa názoru prokurátora ide o klasický prípad, kedy sa obvinený domáha uznania svojej obhajoby pred dovolacím súdom potom, ako nebol úspešný pred súdom prvého a druhého stupňa. Prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol pre nesplnenie dôvodov dovolania.

9. K dovolaniu obvineného sa vyjadrila aj poškodená, ktorá uviedla, že jeho dôvody považuje za nedostatočné a navrhla dovolaniu nevyhovieť.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal splnenie procesných podmienok na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako obvinený využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

11. V prvom rade najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie má byť skutočne len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Trestného poriadku). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Trestného poriadku. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia (primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

12. Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúmvava v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmvané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu potom zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a povinnosť obsahovo namietat' skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty a tvrdenia stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu alebo iného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

13. Zároveň je potrebné uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom

uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku, a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd vyhovie dovolaniu postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 120/2012).

14. Obvinený v dovolaní označil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ku ktorému je potrebné podotknúť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (R 24/2020-I).

15. Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, respektíve mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, [primerane Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESLP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok ESLP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESLP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESLP z 15. decembra 2011 a ďalšie].

16. Najvyšší súd zároveň poznamenáva, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený

zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (primerane uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. mája 2023, sp. zn. 1Tdo/20/2023).

17. V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania dovolací súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Spôsob hodnotenia dôkazov vykonaných zákonným spôsobom súdmi nižších stupňov nemôže najvyšší súd v rámci dovolacieho konania iniciovaného obvineným prehodnocovať ani spochybňovať, pretože ide o otázku skutkovú, ktorá je z dovolacieho prieskumu vylúčená s ohľadom na znenie § 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku, v zmysle ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, pretože by tak neprípustným spôsobom zasahoval do výlučnej kompetencie týchto súdov bez právneho podkladu a napokon i v rozpore so samotnou podstatou dovolacieho konania, pretože dovolanie nemôže nahrádzať riadne opravné prostriedky a jeho podanie nie je prípustné v rovnako širokom rozsahu (čo do dôvodov, okruhu napadnutelných rozhodnutí, oprávnených osôb atď.) aký je charakteristický pre riadne opravné prostriedky.

18. Pokiaľ obvinený poukázal na výpovede jeho syna a svedkýň, ktoré mali byť kamarátkami poškodenej a spôsob ich hodnotenia, k tomu je potrebné uviesť, že dovolací súd, ako to už bolo vyššie uvedené, nie je oprávnený preskúmať spôsob hodnotenia dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané. Obvinený navyše v súvislosti s predmetnými výpoveďami nekonkretizoval, v čom má spočívať vykonanie dôkazov v rozpore so zákonom.

19. K námietke obvineného, že jeho vyšetrenie znalkyňami malo trvať len niekoľko minút, najvyšší súd uvádza, že táto skutočnosť, pokiaľ by aj mala byť pravdivá, sama osebe neznamena, že znalecké posudky vypracované znalkyňami sú v rozpore so zákonom. Napokon dôležitý je obsah vyšetrenia obvineného znalkyňou a nie čas jeho trvania. Najvyšší súd zároveň v tejto súvislosti poznamenáva, že obvineného vyšetrovala len znalkyňa MUDr. W. K., teda nie obe znalkyne, pretože znalkyňa PhDr. P. O., PhD. vyšetrovala poškodenú a syna poškodenej a obvineného. Odhliadnuc od uvedeného je však potrebné ešte uviesť, že vyšetrenie obvineného znalkyňou nespočívalo len v pohovore s obvineným, ale zo znaleckého posudku č. 198/2020 z 21. júna 2020 vypracovaného znalkyňou MUDr. W. K. vyplýva, že podkladmi na vypracovanie znaleckého posudku boli okrem pohovoru s obvineným aj vyšetrovací spis a zdravotná dokumentácia obvineného.

20. Dovolateľ vo vzťahu k znalkyni PhDr. P. O., PhD. poukázal na nešpecifikované jej pochybenia, za ktoré mala byť znalkyňa 12. marca 2021 vymazaná zo zoznamu znalcov vedeného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „zoznam znalcov“). Z dotknutého zoznamu znalcov najvyšší súd zistil, že menovaná znalkyňa bola zapísaná v zozname znalcov pod evidenčným číslom 915098 pre odbor Psychológia, v odvetviach Klinická psychológia detí a Klinická psychológia dospelých od 29. septembra 2014 do 11. marca 2021, v odvetví Psychológia sexuality od 29. septembra 2016 do 11. marca 2021 a v odvetví Poradenská psychológia od 21. novembra 2017 do 11. marca 2021, pričom zo zoznamu znalcov bola vyčiarknutá 12. marca 2021 s tým, že opätovne bola do dotknutého zoznamu zapísaná 3. augusta 2023 pod evidenčným číslom 915098, a to pre odbor Psychológia a odvetvia Klinická psychológia dospelých, Klinická psychológia detí a Psychológia sexuality.

21. Zo spisu okresného súdu vyplýva, že menovaná znalkyňa vypracovala znalecký posudok č. 23/2020 dňa 22. mája 2020, pričom za znalca bola do konania pribratá uznesením vyšetrovateľa z 13. mája 2020 pod ČVS: ORP-243/1-VYS-KS-2020 a na hlavnom pojednávaní bola vypočutá 2. decembra 2020, preto následný výmaz znalkyne zo zoznamu znalcov nemá ten dôsledok, že by znalecké dokazovanie touto

znalkyňou malo byť vykonané v rozpore so zákonom.

22. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch“) Ministerstvo vyčiarke zo zoznamu toho, kto

a) o to písomne požiada,

b) vykonal činnosť bez poistenia zodpovednosti za škodu pri výkone činnosti,

c) nespĺňa podmienky na zápis do zoznamu podľa § 5 až 7 alebo § 19; ak znalec prestal vykonávať prax v odbore, ktorý je predmetom činnosti a nemá prerušený výkon činnosti podľa § 7b alebo nedovršil dôchodkový vek, ministerstvo ho vyčiarke zo zoznamu, ak do dvoch rokov nezačne opätovne vykonávať prax v odbore, ktorý je predmetom činnosti,

d) nevyhovie overeniu odbornej spôsobilosti.

23. K záveru uvedenému v bode 21 tohto uznesenia možno dospieť na základe § 8 ods. 3 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, podľa ktorého O vyčiarnutí fyzickej osoby alebo právnickej osoby zo zoznamu rozhodne ministerstvo bezodkladne po zistení niektorého z dôvodov uvedených v odseku 1; vyčiarnutie zo zoznamu sa vykoná ku dňu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyčiarnutí.

24. Vyčiarnutie zo zoznamu znalcov môže mať preto účinky len do budúcnosti, a to aj v prípade vyčiarnutia z dôvodov uvedených v § 8 ods. 1 písm. c) a písm. d) zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, pretože v opačnom prípade by sa osoba, ktorej je znalecký úkon určený, nemohla spoľahnúť na odbornosť osoby, ktorej spôsobilosť na výkon činnosti znalca deklarovalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky tým, že takú osobu do zoznamu znalcov zapísalo.

25. Najvyšší súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku obvineného vo vzťahu k znalkyni MUDr. W. K., podľa ktorej mala znalkyňa oznámiť svoju zaujatosť vzhľadom na to, že je bývalou zamestnankyňou Univerzitnej nemocnice Luisa Pasteura v Košiciach (ďalej len „UNLP“), kde bola v kontakte s poškodenou. Znalkyňa MUDr. W. K. bola vypočutá na hlavnom pojednávaní konanom 20. októbra 2021, kedy v rámci výsluchu uviedla, že v UNLP nepracuje vyše dvadsať rokov, nie je si vedomá, že by poznala poškodenú a nevie ako poškodená vyzerá, pričom v prípade, ak by poškodenú poznala, respektíve ak by poznala osobu, ktorú má vyšetrovať, sama by vrátila spisový materiál z dôvodu zaujatosti.

26. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch Znalec, tlmočník alebo prekladateľ je vylúčený, ak možno mať pre jeho pomer k veci, k zadávateľovi alebo k inej osobe, ktorej sa úkon týka, pochybnosť o jeho nezaujatosti.

27. Keďže znalkyňa MUDr. W. K. vylúčila, že by poškodenú poznala, pričom o opaku (okrem ničím nepodloženého tvrdenia obvineného) nič nesvedčí, najvyšší súd dospel k záveru, že menovaná znalkyňa nebola vylúčená, a preto o záveroch jej znaleckého posudku, ku ktorým bola na hlavnom pojednávaní vypočutá, nie je možné konštatovať, že ide o dôkaz získaný v rozpore so zákonom.

28. Najvyšší súd preto dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nevzhliadol.

29. Obvinený ďalej označil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu najvyšší súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

30. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napríklad nedostatočné posúdenie premlčania trestného stíhania (§ 87 Trestného zákona), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Trestného zákona) a pod., i ukladania trestu podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona (zásada „trikrát a dost“). Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku. Posúdenie, či je potrebné použiť ustanovenie o okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku (trestnosti dotknutého činu), nie otázkou použitia iných hmotnoprávnych ustanovení, ktorá však spadá pod ten istý dovolací dôvod, teda pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Ďalej je potrebné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

31. Ako to už bolo vyššie naznačené pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

32. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený odôvodnil tým, že v konaní nebolo unesené dôkazné bremeno, ktoré malo spočívať v preukázaní spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a zároveň tým, že vo výsluchoch poškodenej boli značné rozpory. Z uvedeného vyplýva, že námietky obvineného sú skutkového charakteru, keďže smerujú voči skutkovým zisteniam okresného súdu. Ako však najvyšší súd už uviedol (niekoľkokrát), skutkové zistenia nie je oprávnený meniť a ani dopĺňať, preto ani dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je v prejedávanej veci naplnený.

33. Vzhľadom na to, že obvinený Y. V. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

34. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.